

[Ministeren for Grønland.]

Forslag til lov for Grønland om svangerskabsafbrydelse bygger på den for det øvrige Danmark gældende lov nr. 350 af 13. juni 1973 om svangerskabsafbrydelse. Forslaget indeholder ikke ændringer i de materielle bestemmelser i forhold til den danske lov. Derimod er opbygningen af det administrative apparat i Grønland foreslået tilrettelagt på en anden måde end her i landet, hvilket navnlig skyldes den omstændighed, at der ikke i Grønland findes nogen mødrehjælpsinstitution.

Som det fremgår af bestemmelsen til § 10, har lægerne efter lovforslaget ikke som efter den danske lov ret til at nægte at foretage indgrebet. Baggrunden herfor er, at en kvinde, såfremt dette var tilfældet, i givet fald måtte henvises til at rejse til et andet sygehus med betydelig risiko for at komme så sent frem, at 12. svangerskabsuge er udløbet. Af samme grund kan heller ikke en sygeplejerske som efter den danske lov efter anmodning fritages for at medvirke ved indgrebet.

Dispensation påregnes kun givet for i Grønland hjemmehørende personale, hvilket skyldes, at dette personale jo normalt vil være dobbeltsproget. Netop af denne grund ville det være yderst uheldigt, om en negativ indstilling hos de pågældende angående medvirken til svangerskabsafbrydelse skulle forhindre deres ansættelse i det grønlandske sundhedsvæsen.

Efter forslagets 1. fremsættelse for folkettingen har min forgænger som grønlandsminister, Holger Hansen, fra Dansk Sygeplejeråd modtaget en skriftlig henvendelse, i hvilken rådet anmoder om, at der i lovforslaget indsættes en bestemmelse om, at sygeplejersker, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at medvirke til afbrydelse af svangerskab, efter anmodning skal fritages herfor.

Af de lige omtalte årsager finder jeg det ikke praktisk muligt at indsatte en sådan fritagelsesadgang for sygeplejersker i lovforslaget. Jeg skal dog fremhæve, hvilket også min forgænger som minister for Grønland gav udtryk for ved lovforslagets 1. fremsættelse, at det ikke vil blive pålagt de allerede ansatte læger og sygeplejersker at udføre eller medvirke ved abortindgreb, såfremt foretagelsen af indgrebet er i strid med

deres etiske eller religiøse overbevisning. Jeg vil imidlertid drage omsorg for, at den fra Dansk Sygeplejeråd modtagne henvendelse bliver fremsendt til det folketingsudvalg, som jeg forventer vil blive nedsat efter lovforslagets 1. behandling.

For det her omhandlede retsområde er stillingen i Grønland i dag den, at det er lov nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab, der er gældende, idet lov nr. 120 af 24. marts 1970 om svangerskabsafbrydelse af administrative grunde ikke er sat i kraft i Grønland.

Baggrunden for, at lov nr. 350 af 13. juni 1973 om svangerskabsafbrydelse ikke fik gyldighed for Grønland, var dels, at der fra grønlandsk side var udtrykt ønske om, at der blev udarbejdet en særlig svangerskabslov for Grønland, dels at man fandt det rigtigst, at Grønlands landsråd inden forelæggelsen af et lovforslag efter en drøftelse med udgangspunkt i den her i landet førte debat havde taget stilling til, om der i Grønland burde indføres fri adgang til svangerskabsafbrydelse.

Ved forslag til lov om ikraftsættelse for Grønland af lov om sterilisation og kastration foreslås lov nr. 318 af 13. juni 1973 om sterilisation og kastration, hvorefter der åbnes adgang for enhver, der er fyldt 25 år og har bopæl her i landet til at blive steriliseret, sat i kraft i Grønland.

Lov nr. 234 af 3. juni 1967 om sterilisation og kastration er ikke sat i kraft i Grønland, men lovens principper har været anvendt i praksis.

Da den nugældende danske lov vil kunne sættes i kraft for Grønland med visse mindre ændringer, skønnes det ikke i dette tilfælde påkrævet at udarbejde en særlig lov for Grønland.

Lovforslagene er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagenes enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslagene, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om lån til håndværk og mindre industri*.

Forslaget tilsigter at videreføre og ajour-

[Handelsministeren.]

føre den låneordning, som i en årrække har været gældende, og som på værdifuld måde har bidraget til fremme af udbygningen og moderniseringen af vore mindre virksomheder, der til stadighed har udgjort en økonomisk og beskæftigelsesmæssigt betydningsfuld faktor i dansk erhvervsliv. Det er en erhvervssektor, som i kraft af sin tilpasnings-evne og sin betydning som vækstpotentiell udgør et vigtigt element i landets økonomi.

Det har imidlertid gennem nogen tid været åbenbart, at en ajourføring af denne lov var tiltrængt. Det væsentligste i så henseende er, at lovens beløbsramme er blevet for lav både på grund af prisudviklingen, og fordi projekternes størrelse samtidig er påvirket i opadgående retning af de øgede investeringskrav, der stilles til moderne virksomheder.

Trækket på den disponible bevilling er derfor i de seneste år blevet så stort, at det har været nødvendigt administrativt at stramme lånevilkårene på en måde, der er i strid med lovens hensigt, samtidig med at lånemulighederne på det almindelige kapitalmarked er blevet vanskeligere. For at gøre det muligt at vende tilbage til de mere normale lånevilkår, som var gældende i tidligere år, er en fordobling af lånerammen i dag nødvendig, således som det nærmere er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

Herudover er kun enkelte andre ændringer foreslået. Administrativt har det vist sig uhensigtsmæssigt at operere med en udbetalingsramme, og det foreslås derfor nu at fastsætte det årligt disponible beløb som en tilsagnsramme.

Endelig skal jeg nævne, at det har vist sig uhensigtsmæssigt at operere med en i selve loven fastlåst rentefod, og det foreslås derfor, at renten fremtidig fastsættes af handelsministeren, hvilket i øvrigt vil ske i samråd med finansministeren. Tanken hermed er at gøre det muligt fra tid til anden at tilpasse renten, så den varierer nogenlunde i takt med markedrenten og på et niveau, der ligger denne noget nærmere end hidtil. Fra erhvervets side har man bl. a. givet udtryk for, at man lægger mindre vægt på at opretholde en så lav rente som den hidtidige (7,5 pct. + 0,2 pct.) end på at få lånemidlerne gjort mere rigelige.

Nu er markedrenten for nærværende for

nedadgående, og der vil derfor nok være anledning til at foretage en trinvis tilpasning af rentefoden, således at optrapningen kan ske i lys af erfaringerne med hensyn til det niveau, markedrenten på længere sigt vil lægge sig på. Det er dog fortsat tanken at holde renten for disse lån på et i forhold til markedrenten favorabelt niveau.

Der foreslås ikke herudover ændringer i selve loven; men der er måske grund til at fremhæve, at der hermed samtidig vil være skabt grundlag for en mere smidig administrativ praksis. Der vil bl. a. være mulighed for i visse tilfælde at yde lån, der er noget større end de 350.000 kr., som har været det hidtidige lånemaksimum. Der vil måske også nu og da være grund til at acceptere en noget større risiko ved at stille mindre strenge sikkerhedskrav. De tab, der hidtil er lidt på lånene i henhold til denne ordning, har været meget små. Kravet til virksomhedens eget indskud, som hidtil har været mindst 20 pct., kan det måske også i visse tilfælde være forsvarligt at lempe noget.

Det har ved den hidtidige administration af ordningen, der varetages af direktoratet for egnsudvikling, været af stor værdi, at direktoratet har kunnet trække på de teknologiske institutter medvirken, også fordi der ad denne vej er skabt værdifulde kontakter mellem institutterne og en række mindre virksomheder. Denne praksis vil derfor blive videreført.

Jeg skal endelig tilføje, at der nok vil være behov for at udsende en vejledning fra direktoratet om denne låneordning både for at sikre, at der blandt de mindre virksomheder er tilstrækkeligt kendskab til de lånemuligheder, loven åbner adgang til, og for at medvirke til, at ekspeditionstiden ved behandlingen af låneansøgninger gøres så kort som muligt, hvilket kun kan ske, hvis ansøgerne er opmærksomme på, hvilke oplysninger der må foreligge, for at lånet kan bevilges.

Jeg tror, vi med disse få ændringer i loven og ved at smidiggøre lovens administration noget kan opnå en væsentlig styrkelse af denne i øvrigt værdifulde ordning og derved medvirke til at lette den accelererede strukturtilpasning, som også denne vigtige sektor af vort erhvervsliv for øjeblikket befinder sig i, således at håndværket og den mindre industri fortsat kan yde sit væsentlige bi-

[Handelsministeren.]

drag til styrkelse af landets økonomi og fremme af beskæftigelsen.

Som det fremgår af lovforslaget, har jeg været så dristig at håbe på en hurtig behandling her i tinget, således at den anførte ikrafttrædelsesdato, 1. april 1975, ikke vil vise sig at være for optimistisk. Det ville i flere henseender være en fordel, om den nye lov kunne få virkning straks fra det nye finansårs begyndelse.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg tillade mig at anbefale dette til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1975-31. marts 1976.

(Lovforslag nr. 1. Fremsat 24/1 75. Første behandling 28/1 75. Betænkning 26/2 75).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen (S):

På vegne af alle ordførerne i de forskellige partier i finansudvalget skal jeg meddele, at ændringsforslagene til tredje behandling vil blive omdelt i løbet af de førstkommende dage, og at der vil foreligge til behandling omkring 800-900 ændringsforslag, og de dertil hørende besvarelser foreligger, vil vi i overensstemmelse med sædvane tage en drøftelse af det udseende, som finansloven derefter skal have.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-22, ændringsforslag nr. 1-5, § 23, således ændret, ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af en ny paragraf, §§ 24-27 og §§ 30 og 31

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i finansudvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om leje. (Om retten til at holde mindre husdyr) [af Jens Møller m. fl.].

(Lovforslag nr. 55. Fremsat 20/2 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Det forslag, der her er til behandling, skal ved ændring af lejeloven give lejerne ret til i udlejningsejendomme at holde mindre husdyr, hvor dette kan ske uden ulempe for ejendommen og dens beboere.

Jeg har allerede under første behandling af de fremsatte lejelovsforslag givet udtryk for, at jeg er tilhænger af, at lejerne i de enkelte udlejningsejendomme skal kunne bestemme, om der skal være ret til husdyrhold i ejendommen. Der står i dag intet i lejeloven om husdyrhold, men det er sædvanligt, at der i kontrakterne — og det gælder også de standardkontrakter, der i øjeblikket er autoriseret — er optaget en bestemmelse om, at husdyr kun må holdes med udlejerens skriftlige tilladelse.

Når der efter gennemførelsen af den nye lejelovgivning skal udarbejdes nye kontraktformularer, er jeg indstillet på, at kon-